

ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จใน
การปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
The Impact of Emotional Quotient and Adversity Quotient Towards to
Teachers' Work Achievement in The Basic Educational Schools in
Bangkok and Metropolitan Area

สมหญิง จันทรไทย¹, เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์²

Somying Chuntaruthai, Kietisak Itchayanant

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2559 .

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูและเปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่มในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 148 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว มีผลต่อตัวแปรความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความสำเร็จและการยอมรับในการทำงานได้ร้อยละ 34.2 โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัวแปร คือ มนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค
2. ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว มีผลต่อตัวแปรความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 37.3 โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัวแปร คือ ความสามารถในการควบคุมอุปสรรคและความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค

¹รองศาสตราจารย์ ดร.อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

3. เปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่มพบว่า กลุ่มเพศ และกลุ่มประสบการณ์ทำงาน มีความสำเร็จในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันทั้งสองด้าน ส่วนกลุ่มอายุ พบว่าด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในอายุน้อยกว่า 30 ปี กับอายุมากกว่า 40 ปี

คำสำคัญ : 1. ความฉลาดทางอารมณ์ 2. ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค
3. ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

Abstract

There were two purposes of this research. The first one was to study the impact of Emotional Quotient (EQ) and Adversity Quotient (AQ) towards to teachers' work achievement. The last one was to compare teachers' work achievement between teachers' group in the basic educational schools in Bangkok and metropolitan area. 148 samples were collected from teachers in the basic educational schools in Bangkok and metropolitan area. Questionnaire was the method for collecting the data. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean and standard deviation, t-test and One-Way ANOVA, Multiple Regression Analysis.

The study results revealed that:

1. The impacted of Emotional Quotient (EQ) and Adversity Quotient (AQ) of the seven variable forecasts have effected to the achievement and acceptance of teachers' work achievement which showed 34.2 percentages. The influenced variation towards to the teachers' achievement was at 0.05 significantly. There were two variations which were human relationship and toleration.

2. The impacted of Emotional Quotient (EQ) and Adversity Quotient (AQ) of the seven variable forecasts have effected to the achievement any progress of teachers' work achievement which showed 37.3 percentages. The influenced variation towards to the teachers' achievement was at 0.05 significantly, which obstacle management ability and toleration were two variations.

3. Gender and work experience were not effected to work achievement but age was effected to work achievement significantly at 0.05 between less than 30 years old and more than 40 years old.

Keywords: 1. Emotional Quotient 2. Adversity Quotient 3. Teachers' Achievement

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) มีความสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล เพราะผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะเป็นผู้ที่รู้จักใช้ความคิดเกี่ยวกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้อื่นเป็นสุขและเกิดความสุขใจทั้งสองฝ่ายและในการทำงานผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะสามารถก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จได้ดีกว่า คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ เนื่องจากความฉลาดทางอารมณ์เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของคน นอกเหนือจากสติปัญญาที่มีอยู่ในตัวของทุกคน ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี เมื่อประสบกับปัญหาที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ ที่สำคัญ คือ การปรับตัวได้ดีในสภาพสังคม ดังนั้นความฉลาดทางอารมณ์จึงมีผลต่อประสิทธิภาพของบุคคลแต่ละคนเป็นอย่างมาก เพราะความฉลาดทางอารมณ์ทำให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความฉลาดทางอารมณ์ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปราบรื่น อดทน เข้าใจต่อกัน (สมหญิง จันทุไทย, 2558) ส่วนความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (AQ) เป็นความสามารถของบุคคลในการเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ หรือความยากลำบากต่างๆ ในการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ ได้ มีความสามารถในการควบคุมสถานการณ์หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ ความสามารถในการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส เมื่อนำความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมาประกอบกับภูมิปัญญาจะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์และทำให้การทำงานต่างๆ สามารถมีการบริหารจัดการที่ให้เกิดประโยชน์ ยอมรับ เกื้อหนุนแก่กันและกัน เพิ่มพูนความคิด สร้างสรรค์ กล้าเสี่ยง กล้าคิดริเริ่ม ลดการโจมตี การนินทา ก้าวร้าว สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ จากความสำคัญดังกล่าวในบทบาทอาชีพครู ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออาชีพครู ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนสังกัดคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและเป็นแนวทางจัดการเรียนรู้และกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ได้มีความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งจะยังให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กนักเรียนในอนาคตได้ และปฏิบัติงานในอาชีพครูได้อย่างมีความสุขพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่มในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

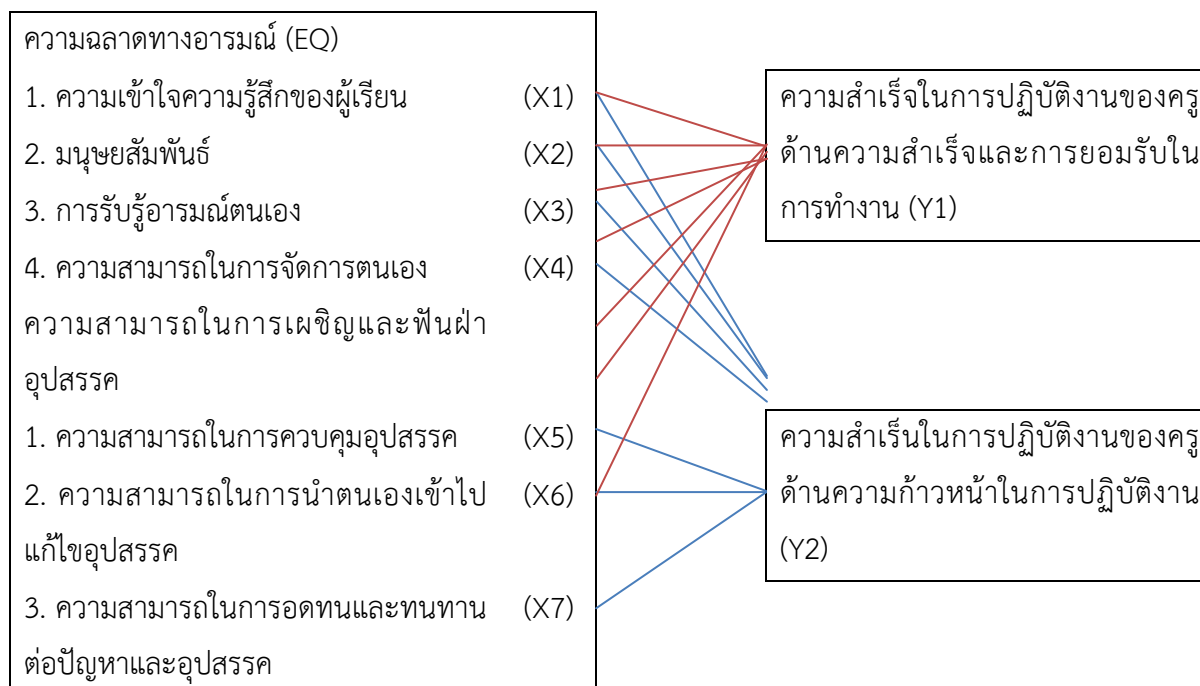
3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กรอบแนวคิด ได้แก่

กรอบแนวคิดที่ 1

ตัวแปรอิสระ

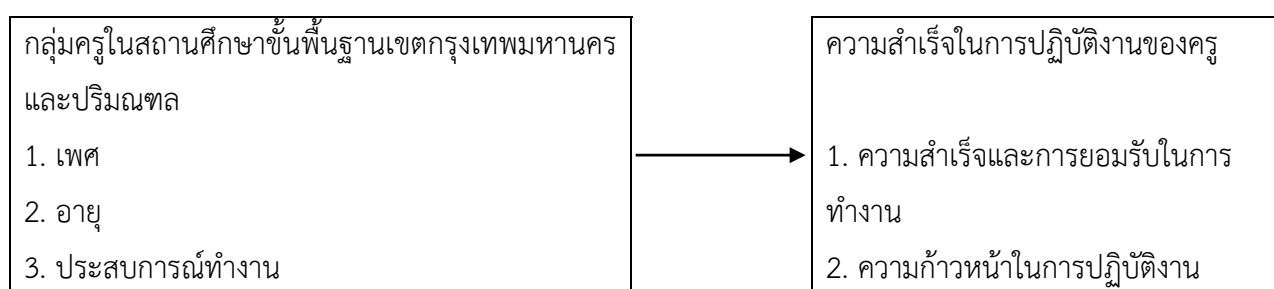
ตัวแปรตาม

กรอบแนวคิดที่ 2

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเพื่อเป็นแนวทางให้ครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง

2. เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการนำไปปฏิบัติงานในอาชีพครูได้อย่างมีความสุขพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร คือ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 240 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 148 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามในแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท และนำมาให้คะแนนระดับความสามารถ และความสำเร็จ

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลที่มาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและประเด็นคำถาม เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง นัดหมายรับแบบสอบถามคืน ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามคืน 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)
- 4) เปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 148 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 79.1 มีอายุระหว่าง 20 – 40 ปี ร้อยละ 59.5 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 39.9 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ ระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับ มาก

2. ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู โดยวิธี Multiple Regression Analysis (Enter Method) ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความสำเร็จและการยอมรับในการทำงาน

ตัวแปรความถดถอยเชิงซ้อน		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		β	Std. Error	Beta		
Constant		1.214	.393	-	3.091	.002
1. ความเข้าใจความรู้สึกของผู้เรียน	(X ₁)	-.069	.107	.059	-.643	.522
2. มนุษยสัมพันธ์	(X ₂)	.279	.109	.252	2.556	.012
3. การรับรู้อารมณ์ตนเอง	(X ₃)	-.081	.117	-.076	-.689	.492
4. ความสามารถในการจัดการตนเอง	(X ₄)	.057	.122	.053	.471	.638
5. ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค	(X ₅)	.099	.122	.090	.812	.418
6. ความสามารถในการนำตนเองเข้าไปแก้ไขอุปสรรค	(X ₆)	.098	.069	.120	1.413	.160
7. ความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค	(X ₇)	.323	.106	.312	3.031	.003
R = .585 R ² = .342 F = 10.414 Sig. = .000						

P < .05

จากตารางที่ 1 ค่า R² = .342 และ ค่า Sig. = .000 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ โดยที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ร่วมกันทำนายความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความสำเร็จและการยอมรับในการทำงานได้ร้อยละ 34.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จและการยอมรับในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ มนุษยสัมพันธ์ (X₂) และความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค (X₇)

ตารางที่ 2 ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรความถดถอยเชิงซ้อน		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		β	Std. Error	Beta		
Constant		.731	.425	-	1.719	.088
1. ความเข้าใจความรู้สึกของผู้เรียน	(X ₁)	.038	.116	.029	.323	.747
2. มนุษยสัมพันธ์	(X ₂)	.170	.118	.139	1.443	.151
3. การรับรู้อารมณ์ตนเอง	(X ₃)	-.033	.127	-.028	-.261	.794

ตัวแปรความถดถอยเชิงซ้อน		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		β	Std. Error	Beta		
4. ความสามารถในการจัดการตนเอง	(X ₄)	.128	.132	.107	.970	.334
5. ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค	(X ₅)	.263	.132	.216	1.985	.049
6. ความสามารถในการนำตนเองเข้าไปแก้ไขอุปสรรค	(X ₆)	-.105	.075	-.116	-1.399	.164
7. ความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค	(X ₇)	.372	.115	.325	3.232	.002
R = .611		R ² = .373		F = 11.896		Sig. = .000

P < .05

จากตารางที่ 2 ค่า $R^2 = .373$ และค่า Sig. = .000 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ โดยที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ร่วมกันทำนายความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 37.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร พบว่าตัวที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค (X₅) และความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค (X₇)

3. ผลการเปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่มเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู	เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	Levene's Test for Equality of Variance			t-test	
					F	Sig	t	df	Sig. (2-tailed)
1. ด้านความสำเร็จและการยอมรับในการทำงาน (Y ₁)	ชาย	31	4.025	.402	6.719	.01	-.513	71.13	.518
	หญิง	117	4.085	.612					
2. ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (Y ₂)	ชาย	31	4.103	.467	4.447	.03	-.190	67.11	.850
	หญิง	117	4.123	.675					

P < .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่มประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี 11-20 ปี และมากกว่า 20 ปี ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
1.ด้านความสำเร็จและยอมรับในการทำงาน (Y1)					
Between Group	1.551	3	.517	1.589	.195
Within Group	46.861	144	.325		
Total	48.412	147			
2. ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (Y2)					
Between Group	2.412	3	.804	2.028	.113
Within Group	57.095	144	.396		
Total	59.507	147			

P <.05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่มประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 30 ปี 30-40 ปี 11-20 ปี และมากกว่า 40 ปี

ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
1.ด้านความสำเร็จและการยอมรับในการทำงาน (Y ₁)					
Between Group	1.402	2	.701	2.161	.119
Within Group	47.010	145	.324		
Total	48.412	147			
2. ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (Y ₂)					
Between Group	2.789	2	1.394	3.565	.031
Within Group	56.718	145	.391		
Total	59.507	147			

P <.05

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี Scheffé's

อายุ	อายุ	Mean difference	Sig	95% Confidence Interval	
				Lower Bound	Upper Bound
น้อยกว่า 30 ปี	30-40 ปี	-.1828	.305	-.475	-.109
	มากกว่า 40 ปี	-.4593 *	.033	-.888	-.030
30-40 ปี	น้อยกว่า 30 ปี	.1828	.305	-.109	-.475
	มากกว่า 40 ปี	-.2764	.221	-.667	-.114
มากกว่า 40 ปี	น้อยกว่า 30 ปี	.4593 *	.033	-.030	-.888
	30-40 ปี	.2764	.221	-.114	-.667

P <.05

จากตารางที่ 3-6 เปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่ม พบว่า กลุ่มเพศ และกลุ่มประสบการณ์ในการทำงานมีความสำเร็จในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันทั้งสองด้าน ส่วนกลุ่มอายุ พบว่าด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ พบว่ากลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี กับกลุ่มอายุ 40 ปี มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

7. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความสำเร็จและการยอมรับโดยที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัวร่วมกันทำนายความสำเร็จและการยอมรับในการทำงานได้ร้อยละ 34.2 ซึ่งมี 2 ตัวแปร ที่มีผลในทางบวกต่อความสำเร็จและการยอมรับ จึงอธิบายได้ว่า ถ้าครูมีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค อาจทำให้มีความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จและการยอมรับในการทำงานโดยรวมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Goleman (1995) ที่กล่าวว่า ทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน และสามารถเป็นผู้นำได้ และสอดคล้องกับ Stoltz (1997) ที่กล่าวว่าบุคคลที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (AQ) จะช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2. ความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานโดยที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ร่วมกันทำนายความก้าวหน้าในทางปฏิบัติงานได้ร้อยละ 37.3 ซึ่งมี 2 ตัวแปร ที่มีผลในทางบวกต่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน จึงอธิบายได้ว่า ถ้าครูมีความสามารถในการควบคุมอุปสรรคและมีความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค อาจทำให้มีความสำเร็จในความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานโดยรวมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้อง Stoltz (1997) กล่าวว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคและปัญหา บอกลถึงความพากเพียร ความอดทนซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการประสบความสำเร็จในชีวิต สอดคล้องผลการวิจัยของ ทศนีย์ ทิศสุกใส (2551) พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน และสามารถพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูระหว่างกลุ่มในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่ากลุ่มเพศ และกลุ่มประสบการณ์ทำงาน มีความสำเร็จในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันทั้งสองด้าน กลุ่มอายุ พบว่ามีความสำเร็จในการปฏิบัติงานแตกต่างกันหนึ่งด้าน คือ ด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในปัจจุบัน การปฏิบัติงานของครู ไม่ว่าเพศชาย เพศหญิง หรือมีประสบการณ์ทำงาน ไม่ว่ามากหรือน้อย ก็จะได้รับภาระงานที่เท่าเทียมกัน ปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานวิชาชีพ ประกอบกับผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าครูมีระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานทั้งสองด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงไม่ส่งผลให้ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูแตกต่างกัน ส่วนกลุ่มอายุที่แตกต่างกันส่งผลให้กระบวน

ความคิด การปฏิบัติในการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เหมือนกัน จึงทำให้มีระดับความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ความฉลาดทางด้านอารมณ์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และการยอมรับในการทำงาน แสดงให้เห็นว่า ถ้าครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถโน้มน้าวให้ผู้อื่นมีความคิดเห็นคล้อยตาม มีความสามารถในการสื่อสาร มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดี มีกัลยาณมิตร ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ดังนั้นครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรคำนึงถึงการพัฒนาตนเอง พัฒนาบุคลากร ด้านมนุษยสัมพันธ์ การฝึกอบรม การทำงานร่วมกันเป็นทีม

2. ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค และความสามารถในการอดทนและทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ดังนั้นครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องควรตระหนักในเรื่องนี้ โดยมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานตามภาระงานที่มอบหมาย และส่งเสริมสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมในเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง หรือเรื่องใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความรู้ และความสามารถในการอดทน และทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค

9. บรรณานุกรม

ทัศนีย์ ทิศสุกใส. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและ

ฝ่าฟันอุปสรรค กับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์. วิทยานิพนธ์

วทม. (จิตวิทยาคลินิกและชุมชน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมหญิง จันทุไทย. (2558). ความฉลาดทางอารมณ์ และความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนักศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Come Matter More Than IQ.*

New York Bantman Book.

Stoltz, P.G. (1997). *Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities.*

The United States of America: John Wiley & Sons.

10. คำขอบคุณ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งเป็นทั้งแรงผลักดันให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและแนะนำให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี โอกาสนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยทุกท่าน และขอขอบคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ได้ให้โอกาสตีพิมพ์ผลงานวิจัยในครั้งนี้